

Forfatter: Lyschander, C. C.

Titel: C. C. Lyschander's digtning 1579-1623

Citation: Lyschander, C. C.: "C. C. Lyschander's digtning 1579-1623", i Lyschander, C. C.: *C. C. Lyschander's digtning 1579-1623*, 1989, s. 13. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-lyschan-der-shoot-idm139705700879056.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: C. C. Lyschander's digtning 1579-1623

BRYLLUPSDIGT

Bryllupsdigt

til ære for den højt berømmede og ved sin slægts gamle adel og sin enestående klogskab højst fortrinlige hr. Hans Krafse, herre til Egholm, som indgår ægteskab med den højfornemme og ærbare jomfru Kirsten Holck, datter af den meget fremragende hr. Hans Holck, herre til Barritskov. Skrevet af Claus Christoffersen Lyschander.

Bryllupsdigt

Rygtet iler gennem det danske folks forskellige byer, at mænd fra Køge holder hellig fest, og at adskillige skarer fra de nordiske lande samles dér, for at holde højtidsdage. Og der er ingen tvivl om årsagen, for de følger dig, ædle Hans, huset Krafses ædle ætling: denne dag forberedes det hellige bryllup for dig, og en ærbar jomfru træder ind i dit kammer. En skare af fornemme træder til, sammen med riddere fra det svenske rige, og blomsten af den nordiske adel er tilstede. Man går under hellig musik ind i den gamle kirke, og de fromme løfter afgives øjeblikkeligt for Gud. Menigheden jubler: lad dem uophørligt leve lykkeligt, brudgommen og bruden som stråler i enestående skønhed. Mens dette fejres i byen under megen larm og kommers og det veltalende rygte støjende går gennem alle gader, holder heller ikke jeg mig tilbage fra af egen drift at være sammen med de lykønskende og at være en lille del af den skare, som har et og samme ønske: at dagen i dag må forløbe under lykkelige varsler, og at denne dag må vise sig lykkelig. Men selv om, O min helt, jeg ikke kender dig, du navnkundige, særlig godt, og du (som jeg tror) måske ikke kender mine navne, vil jeg alligevel gøre det, og jeg vil ikke nægte, at jeg skylder at gøre det; Fromheden gør krav på denne deltagelse. Dit ædle ry i disse lande bevægede mig, samt din slægts dyd og adel. Det var nemlig

14

Scilicet istud erat, quod me sine fine coëgit,
Addere conceptis carmina pauca meis:
At te Dij princeps, si quid mortalia curant,
Sic reor, æterna, prosperitate beant.
Vidisti facile quæ te via sola secundet,
Vtilis et vitæ, quæ sit habenda tuæ.
Est mihi (dixisti) constans et amabilis vxor
F_dere legitimi consocianda thori.
Hæc me dulcisono circumdet amore maritum,
Surgat in amplexus molliter illa meos.
Hæc mea promoveat bona, semet, adaugeat vltro,
Et regina domus est statuenda meæ.
O sapiens animus, quàm non superabilis unquam
A superis hoc est, quod meditatur opus.
Non lasciuus amor: non hanc caro pallida legem
Tradidit: hanc statuit, qui regit astra Deus.
Ille etenim tunc, cum gentis primordia nostræ
Condidit ac hominum finxit in orbe genus
Omnia prospiciens, quibus hic opus, illud haberet
Consortem thalami, vidit abesse viro:
Non est conveniens homini: sed inutile dixit
Vt solitari more quiescat humi.
En age, lenimen, iuveni faciemus Adamo,
Subsidium rebus, quod queat esse suis.
Nec mora c_lestis gelidos sopor occupat artus.
Inque virum domini, dextra repente subit.
Prodijt ex costa, mulier speciosa virili.
Quæque homini primo, defuit, illa fuit.
Iamque erat à somno pater experrectus inert:
Cum Deus hac socia, concomitatus adest,
Agnovit vir adesse suam, bona corporis inquit
Atque meæ quondam pars ea carnis erat.

luit in amplexum vir coniugis: illa maritum
Suscipit, id gratum f_dus utrisque fuit.
Addidit et Dominus, gentis promissa futuræ,
Imperiumque orbis sponta ferebat ijs.
Ista luce thoro sociatur uterque iugali
Principium thalamus, sic socialis habet.
Ille sed ordo fuit, tibi vir celeberrime, cordi,
Cum subit in f_dus, virgo pudica tuum.

15

det, som uden ophør fik mig til at føje nogle småvers til min beslutning. Men dig, O fyrste - det er min tro - velsigner guderne, om de ellers kerer sig om det dødelige, med evig fremgang. Du har uden vanskelighed indset, hvilken vej der alene er til gavn og lykke, og hvilken der må anses for nyttig for dit liv. "Jeg må (har du sagt) i det lovlige ægteskabs pagt få mig en trofast og elskelig hustru ved min side. En som kan omgive mig, hendes ægtemand, med en sødt klingende kærlighed; hun skal lægge sig ømt i mine arme. En som af sig selv vil fremme, bevare og forøge mine godser; hun skal gøres til dronning for mit hus". O vise sjæl, altid uovervindelig, det værk du har i tankerne, kommer fra guderne. Det er ikke løssluppen kærlighed: det er ikke det gustne kød, der har overleveret denne lov; Gud, der styrer stjernerne, har bestemt den. For dengang Han skabte vor æts begyndelse og dannede menneskenes slægt i verden, og i alle henseender sørgede for, at den skulle have, hvad der var fornødent har, så han, at manden manglede en ægtefælle. "Det er ikke passende for mennesket", sagde han, "men unyttigt, at det hviler ensomt på jorden. Vi vil derfor skabe en støtte for den unge Adam, som kan være en hjælp i hans sager". Og uden tøven overmander en himmelsk søvn de kølige lemmer, og Herrens højrehånd griber i manden; af mandens ribben fremtræder en skøn kvinde, og hun var, hvad der fattedes det første menneske. Og snart var stamfaderen vågnet af den uvirksomme søvn; da Gud er der, ledsaget af denne fælle, forstod manden, at hun var hans. "Hun var", sagde han, "engang en god del af mit legeme og af mit kød". Manden gav sig hen i hustruens favn; hun tager imod ægtemanden, det var en kær pagt for dem begge. Herren føjede også løfter til om en kommende slægt for dem begge, og gav dem selv herredømmet over verden. Den dag forenes de to i ægtesengen, således har det fælles brudekammer sin oprindelse. Men denne indstiftelse lå dig på hjerte, du højt berømmede mand, da den ærbare jomfru indgik i pagten med dig. Hvis du tænker på den

16

Si decus, et primæ perpendis originis omen
Ipse Deus Thalami, proximus auctor erat.
Iamque vbi tædarum sanctissima tecta subintrat
Ordinis immemorem te vetat esse sui.
Participemque facit, quot habet status iste bonorum
Quot gerat et fructus, conferat ille tibi
Non Deus instituit deserti frigida lecti,
Tædia, Romanæ sunt ea gentis opus.
Nec cupis illa sequi, f_lix, sine crimine f_lix,
Cuius, cum Domino, tam bene quadrai amor.
Iamque vbi difficiles vitare libidinis æstus
Expetis, et pura mente vocare Deum,
Hac molles fugiunt veneris ratione procellæ,
In tua sic Christus tecta repente subit.
Dumque ita progeniem serie numerare decenti
Tu cupis, et claram, prole beare domum,
His locus est, surgat tibi quo numerosa propago
hæc illa est statio, qua pater esse queas.
Magna fuit CHRAVSÆ quondam reverentia gentis,
Vixque domus serie nobiliore viget.
Iamque ea progenies multo venerabilis æuo,
Floruit æternæ religionis amans.
Clara armis, opibusque potens, celeberrima magnis
Ingenijs, quorum maxima fama manet.
CASPARUS laudem BASNESSIVS extulit heros
Multaque pro patriæ, commoditate tulit:
Clarus et HEILERUS qui te generavit, habetur
Isque suæ genti, tot benefacta dedit.
Multa quidem superest, nec me generosa latebat
Turba, sed est scriptis amplior illa meis.
Iam te tanta domus, te tam speciosa reliquit
Tutorem generis, præsidiumque sui.
Prodit ab HOLCHORUM, tibi sponsa propagine gentis

Nobilis et cultu splendidiore nitens.
Hanc cole vir præstans, dilecti more mariti,
Illaque ceu dominum te reverenter, amet.
Sic tunc conueniunt animi, crescitque voluptas
Et noua principium, sic Paradisus habet.
Fulgeat in thalamo, flix reuerentia Christi,
Fulgeat et pietas, et socialis amor.

17

første oprindelses anstændighed og dens budskab, så var Gud den første ophavsmand til ægteskabet, og nu, hvor du indtræder i ægteskabets højhellige rum, forbyder Han dig at være uden tanke på Hans indstiftelse. Og Han gør dig delagtig i alle de goder, den stand rummer; måtte han yde dig også alle de frugter den bærer. Gud indstiftede ikke den forladte sengs golde kedsomhed, det er romerfolkets værk. Og det ønsker du ikke at følge, O lykkelige, du brødefri lykkelige, hvis kærlighed så smukt stemmer overens med Herren. Og når du nu stræber efter at undgå lidenskabens svære brusen og at påkalde Gud med rent sind, så flygter elskovens milde storme på denne måde, således træder Kristus pludselig ind i dit hus. Og mens du på den måde ønsker at tælle en sømmelig række af børn og lyksaliggøre dit berømte hus med afkom, så er stedet har, hvor den talrige slægt skal rejse sig for dig, hér er den plads, hvor du kan være fader. Stor var engang ærefrygten for slægten Krafse, og næppe noget hus hævder sig ved en ædlere anerække. Og allerede da blomstrede denne slægt, af en agtværdig ælde, i sin kærlighed til den evige gudstro; den var berømt for sine bedrifter i krig, mægtig ved sine rigdomme, og meget berømmet for sine store ånder, hvis store ry fortsat lever. Helten Jesper til Basnæs øgede dens ros, og han udstod meget til gode for fædrelandet. Også Eiler, som avlede dig, anses for berømt, og han skænkede sin slægt så mange velgerninger. Derudover er der en stor og ædel skare, og det er ikke skjult for mig - men den er for stor til dette mit skrift. Nu har dette så store, dette så anselige hus efterladt dig som beskytter og værn for sin slægt. Din hustru kommer fra Holckernes slægts æt; hun er ædel og stråler ved sin fornemme dannelse. Pas på hende, herlige mand, som en elsket ægtemand skal gøre det, og hun skal med ærefrygt elske dig som sin herre. Således bliver sjælene da forenede, og lysten vokser, og et nyt paradys tager sin begyndelse. Lad en lykkelig ærefrygt for Kristus lyse i brudekammeret, lad også fromhed og gensidig kærlighed lyse. Således vil den sande

18

Sic ibi vera salus, sic et bona cuncta sequentur
Clestis Synodus, quæ deitatis habet.
Sic videatis opes, et opum fore temporis vsu
Multiplices fructus, multiplicesque gradus.
Sic tum sponse tibi, florens et amabilis ordo
Prolis eat, generis, gloria magna tui.
Iamque nouam turbam, cùm nos moriamur, habeb
Quæ patriæ referat commoda multa suæ.
At Deus omnipotens, et qui regit æthera Christus,
Cælestem vobis protinus addat opem.
Spiritus et domini, terram, mare, sydera complens
Instinctu moueat pectora vestra suo.
In pietate velut, spacium iuuenile recessit
Atque salutari fluxit amore Dei.
Sic thorus incipiens per plurima tempora durans
Humanæ speculum, prosperitatis erit.
Viuite flices ambo iuuenilibus annis,
Experiundo thori, quæ bona f_dus habet.
O quàm dulcis is est status, o ter amabile pignus
Nullum hoc in toto, clarius orbe manet.
Viuite flices, sine labe virilibus annis,
Viue vir excellens, et generose diu.
Non infrugiferum, venit hoc nec inutile f_dus,
Hæc domus, hæc omnis fons et origo boni.
Viuite flices, faustique senilibus annis
Viue puellarum, gloria, viue decus
Seruet vos Christus, totum qui temperat orbem
Et flix Thalamo, sit precor iste dies.
Viuite flices, vt cum subit vltimus æui
Terminus, in regno pars sit habenda Dei.

19

frelse følge der, således vil også alle de goder følge, som guddommens himmelske forsamling rummer.

Således kan I komme til at se rigdomme, og se, at rigdommes frugter ved tidens brug bliver mangfoldige, og deres grader mangfoldige. Således vil du, brudgom, da få en blomstrende og elskelig række af børn, en stor ære for din slægt. Og snart vil du, når vi selv dør, have en ny skare, som kan bringe sit fædreland mange goder. Men måtte den almægtige Gud og Kristus, som styrer himlen, straks give jer sin himmelske hjælp! Og måtte Herrens ånd, der opfylder jord, hav, stjerner fylde og bevæge jeres hjerter! Ligesom ungdomstiden er svundet bort i fromhed og er forløbet i Guds frelsende kærlighed, således vil den nye ægtepagt, som varer igennem lange tider, være et spejl på menneskelig lykke og fremgang. Lev begge lykkelige i ungdommens år, og oplev, hvilke glæder ægtepagten rummer. O hvor sød er den stand, O trefoldig elskelige pant, intet mere herligt findes i hele verden. Lev lykkelige, uden synd i manddommens år, lev længe, du strålende og ædle mand. Denne pagt kommer ikke som noget ufrugtbart eller unyttigt, den er selve hjemmet, den er alt det godes kilde og udspring. Lev lykkelige og velsignede i jeres gamle år, leve du, pigers ære og pryd. Måtte Kristus, som styrer hele verden, bevare jer, og måtte denne dag være lykkebringende, beder jeg, for ægteskabet. Lev lykkelige, således at I, når livets yderste grænse er nået, da får del i Guds rige.

20

Rammens orig. bredde 136 mm.

21

22

23